

HIRADÓ

NAPILAP

ALAPITVA 1871

SZERDA, 1931 SZEPTEMBER 30

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Veliki
Bečkerek, Obiliceva ucca 3. szám. Telefon 21

60. ÉVFOLYAM

225. SZÁM

Előfizetési ár: Évente 300, félévre 150, negyed-
évre 75, havonta 25 dinár. Egyes szám 1 dinár

A dán kormány követve a svéd és norvég kormányok példáját, törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amely beszünteti a dán nemzeti bank aranybeváltási kötelezettségét és hivatali létesít a devizaforgalom ellenőrzésére.

Az angol bank 5 és fél százalékról 6 százalékra, a holland bank 2 százalékról 3 százalékra emelte fel a leszámítási kamatlábát.

Genéből jelentik, hogy az a delegáció, amely a népszövetség pénzügyi bizottságának megbízásából Magyarországra utazik, hogy szakértői vizsgálatot végezzenek Magyarország pénzügyi helyzetét illetően, október hetedikén érkezik Budapestre.

Párizsban a font sterlinget a tegnapi zárlatkor 99.75 frankkal jegyezték.

A romániai Bazargicban újabb merényletet követte el, ezúttal Pencoff volt bolgár kisebbségi szenátor ellen, akinek hálószobája ablakán az éjszaka folyamán belöttek. A golyó az egyik ruhásszekrényen keresztül a falba fúródott. Pencoff nem sérült meg. A „Lupta” szerint a bolgár kisebbség vezetői panaszt emeltek, hogy életük állandó veszélynek van kitéve.

A római lapok a francia miniszterek berlini látogatásának minden kommentálásától tartózkodnak. A „Tribuna” ir csak rövid bevezetést a látogatásról szóló híréhez.

A mandzsuri japán haderők nagy részét kivonták a vasúti zónából, csak egyes helyőrségeket hagytak hátra a kínai vasutak főbb gócpontjainál.

Bukarestből jelentik, hogy a román királyi udvar október 15-ikén átteszi székhelyét Sinajából Bukarestbe.

Kolozsvárról jelentik, hogy az Erdély felett legutóbb elvonult ciklon szerű vihar erősen megrongálta Vajdahunyad ősi várát. A vihar rengeteg cserepet dobott le a történelmi műemlékekről, amely amugysem a legjobb karban volt. A tető több helyen meg van bontva, egyes tornyokon nagy repedések támadtak.

Az angol kormány nem egységes a választások kiírása tekintetében

London, szept. 29.
A lapok szerint, a kormányban megoszlanak a vélemények a választások kérdésében.

A házfelosztást ellenzi Macdonald miniszterelnök, továbbá lord

Reading, sir Herbert Samuel, Snowden és lord Sankey, míg a kormány többi tagjai mielőbbi választásokat követelnek.

A miniszterelnöknek az a véleménye, hogy a választások felborítás-

sal fenyegetik az indiai kerek asztal konferenciát.

Lloyd George szintén a választások ellen van és átmeneti vámtarifák kal akarja lehetővé tenni a választások elkerülését.

Laval és Briand visszautaztak Párizsba

Véget értek a berlini tanácskozások — Laval francia miniszterelnök Hindenburg birodalmi elnöknel

Berlin, szept. 29.
Laval francia miniszterelnök a tegnapi délelőtt folyamán Hindenburg birodalmi elnöknel tisztelgett, majd pedig Brüning kancellár, Curtius külügyminiszter és Berthelot kíséretében megtekintette a pergamoni muzeumot. Utána a Friedrich-muzeumba mentek, később pedig Berlin környékére utaztak. Ott találkoztak Briand külügyminiszterrel, aki az Adlon-szállóból ugyenesen odajött.

A német sajtófőnök fogadta a francia hírlapírókat.

A német birodalmi kormány sajtószolgálatának főnöke a tegnapi est folyamán fogadta a Berlinben időző francia újságírókat és örömeinek adott kifejezést afelett, hogy a francia hírlapírók saját szemükkel győződhetnek meg a német viszonyokról és a német nép hangulatáról.

A francia sajtó nagy megelégedéssel ir a berlini találkozásáról

Párizsi jelentések szerint a „Le Temps” megnyugtatónak mondja azt a benyomást, amelyet a francia miniszterek Berlinben időzésének első napja keltett.

Az elhangzott beszédek kiváló politikai érzékről és tapintatról tesznek tanúságot.

Véget értek a berlini tanácskozások. A francia miniszterek visszautaztak Párizsba.

A francia miniszterek berlini látogatásának hivatalos programja tegnap este a francia követségen rendezett fogadással véget ért.

Briand és Laval miniszterek ma reggel visszautaztak Párizsba.

A tárgyalások eredménye.

A megbeszélések eredményéről közlik, hogy a két kormány képviselői megegyeztek országaik közt a bizalom teljes jó viszony ápolását illetően.

Közös szervet létesítenek a két országot érdeklő gazdasági kérdések megvizsgálására, nem tévesztve szem elől más országok érdekeit és a nemzetközi együttműködés szükségességét sem.

Ez az eljárás nem irányul semmi-

féle más ország gazdasága ellen. Berlinből jelentik, hogy Laval és Briand berlini tárgyalásai minden tekintetben a baráti megértés jegyében folytak.

Több nevezetes pontban teljes megegyezésre jutottak.

A tárgyalások elsősorban a gazdasági kérdésekre szorítottak.

A hivatalos közös bizottság megalkotása Laval terve volt. A bizottság nemcsak a gazdasági élet vezérfőirait, hanem a munkásság képviselőit is magába fogja foglalni.

A tárgyalások rendkívül messzemenők voltak, kiterjedtek a volt német gyarmatokra és a német kereskedelmi összeköttetésekre is. A jövőben valószínűleg Párizsban fogja Németország leszámítani az orosz kormány váltóit, amelyek eddig font-
ra szóltak és Londonban kapták meg ellenértéküket.

Politikai kérdések alig jöttek szóba, mert — hogy minden nézeteltérést kikerüljenek — a politikai problémákat mellőzték.

November elsejéig nyilatkozzanak a kormányok, hogy hozzájárulnak-e a fegyverkezések egyéves szüneteltetéséhez

Genf, szept. 30.
A leszerelési bizottság tegnap délután általános természetű nyilatkozat szövegében állapodott meg, amely felhívja a kormányokat, hogy

november elsejéig jelentsék ki, hogy hajlandók-e hozzájárulni a fegyverkezések szüneteltetéséhez. A szüneteltetés november elsején kezdődne és egy évig tartana.

Minden kávéházi számlához egy dinárt csapnak a passzív területek lakosainak segélyezésére

Becskerék, szept. 29.

A passzív terület lakossága javára indítandó gyűjtés becskeréki bizottsága hétfőn délután dr. Kovácsévity Dusán járási főorvos, bizottsági elnök elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a gyűjtés tekintetében számos figyelemreméltó, értékes javaslat hangzott el.

Kovácsévity Dusán dr. indítványára Bröder Alekszandert az akció pénztárosává választották, majd Bröder részletesen előterjesztette javaslatát, hogy ugyanis a Szokol-házban előadást tartanak, teadélutánokat, mozielőadásokat rendezzenek és nappali gyűjtésekkel gyarapítsák a különböző rendezésekből befolyó összeget.

Fischer Gyuláné a földmivesektől való gyűjtést javasolta, akik véleménye szerint, természetben, búzában, tengeriben adhatnának adományt.

Rebity Gyura dr. rendőrségi előjáró szerint

háznál-házra kellene járni és gyűjteni,

mert tapasztalatból tudja — amikor éppen a passzív területeken volt főszolgabíró — hogy a lakosság áldozatkészségét így lehet leginkább felkelteni. Akkoriban a passzív területek segítségére siettek a vajdasági árvizkárosultaknak és most helyénvaló, hogy a volt Vajdaság is megmutassa együttérzését az inségben szenvedő, soha fehér kenyérral táplálkozni nem tudó szegény vidék lakosságával.

Jankovity Koszta kamarai elnök bejelentette, hogy a kamara gyűjtésre hívta fel a bánáság összes gazdasági, kereskedői, iparos és gyáros szervezeteit a maga hatáskörében is adakozni fog, de gyűjteni fog a kereskedők és gyárosok egyesülete is. Véleménye szerint azonban mindig ugyanaz a réteg ad, míg a földmivesek elzárkóznak az adakozás elől, holott most bőségesen adhatnának búzát, vagy tengerit, mert hála Istennek bőségesen termett és sajnos sokan még nem adhatták el. Végül kérte, hogy

kapcsolják össze a gyűjtést az itteni szegény lakosság segélyezésével,

mert a Bánáságban is sok a segélyre szoruló szegény család.

Kovács István pápai prelátus a szolidaritás érzésének sikeres felkeltésében találja a gyűjtés eredményességének kulcsát, míg Mandity Bozsidi hirlapíró

a kávéházi közönség önkéntes megadózását vélte a cél érdekében a legjobbnak.

Javaslatára elhatározták, hogy

október 1-től 31-ikéig minden kávéházi számla után egy dinárt szednek be az akció céljaira

olyképpen, hogy a fizető vendég nyugta fejében cédulát kap, amelyért egy dinárt csapnak a számlájához. Ezt a cédularendszert csak első és másodosztályú kávéházakban vezetik be, hogy a vendéglőket látogató szegény lakosságot mentesítsék a megterhelés alól.

Szefánovity Milos polgármester bejelentését ugyancsak örömmel fogadták. A polgármester ugyanis

magára vállalta, hogy a földmives lakosság körében való természetbeni gyűjtést ő intézze.

Iszakovity Vojislav dr. indítványára Zsivánovity Bránkó tanfelügyelő kézséges hozzájárulásával elhatározták, hogy

gyermekelőadásokat rendeznek az iskolákban.

Kovácsévity dr., Kohn Dávidné, Lazarevity Dragisáné és mások felszólalása után elhatározták, hogy felkérjük dr. Krsztity Dimitrijenét egy zongorahangverseny tartására.

Végül az akció további vezetésére szűkebb bizottságot választottak, amelybe Fischer Gyuláné, Kohn Dávidné, Nikolytyné, Scheinberger Manóné, Lazarevity Dragisáné, dr. Kovácsévity Dusán elnök, Szefánovity Milos polgármester, Zsivánovity Bránkó tanfelügyelő, és Milicsevity Petár vasuti műhelyfőnök kerültek bele.

Megkezdtek a halálhajó kiemelését

Becskerék, szept. 29.

Szombaton megkezdtek a „Sztáribecsej” motorshajó kiemelési munkálatait. A „Sztáribecsej” mint ismeretes, a legutóbbi orkán alkalmával elsüllyedt és az a gyanu, hogy a hajó testében még egy, de esetleg több holttest is van. A kiemelési munkálatok még előreláthatóan napokig tartanak.

Az angol légi flotta bombavető gyakorlatokat végez, míg Genfben a leszerelésről tárgyalnak

London, szept. 29.

Az angol légi haderő kísérletképpen egy kísérletezett csatahajót, amelyet személyzete elhagyott és amelyet rádióhullámok segítségével kormányoztak, bombatüz alá vett. Jóllehet a hajó nagy sebességgel és szeszélyes

össze-vissza irányban mozgott, a ledobott bombák 80 százaléka talált és egyes bombák még a legerősebb fedélzetre is átszakították.

A kísérlet alapján megállapították, hogy légitámadás ellen a hadihajók alig tudnak védekezni.

Gyilkolt a bosszu Három lövéssel leterítette ellenfelét egy ruszkoszelói gazdálkodó

Kikinda, szept. 29.

A kikindai törvényszék tegnap tárgyalta Vucsevity Márkó ruszkoszelói gazdálkodó bünpörét, aki leterítte Rajicskovity Ráda gazdálkodót. Vucsevity régóta halálos ellensége volt Rajicskovitynak és véres tettet bosszúból követte el.

A vádlott személyi adatainak felvétele után a védő helyszíni tárgyalást javasolt, mert a lövés irányát és más fontos ténykörményeket, véleménye szerint, csak a helyszínen lehet tisztázni. Beszéde további részében rámutatott arra, hogy védenne önvédelemből cselekedett. Rajicsko-

vity kezdeményezte az összeütközést és olyan veszélyes helyzetbe hozta Vucsevityt, hogy más kiutat nem talált és három lövéssel leterítette ellenfelét. A megölt Rajicskovity családját képviselő jogtanácsos még néhány tanu megidézését kérte, akikkel a vádlott gyilkolási szándékát kétségtelenül bizonyítani kívánja.

A bíróság helyt adott az előterjesztésnek és elrendelte, hogy a tárgyalást Ruszkoszelón folytassák. A helyszíni tárgyalásra megidéztek a bűnper mind a 36 tanuját.

A szerelmes anya büne

Férje helyett szeretője segítségével ura vendégét ütötte le a fejszével

Pancsevó, szept. 29.

A pancsevói törvényszék büntető tanácsa szombaton kezdte el Momirov Mila 31 éves banatsz kibresztováci asszony és szeretője, Gyurin Szvetozár 50 éves gazdálkodó bünpörét. Momirov ellen — aki különben háromgyermekes családja — az a vád, hogy Gyurin Szvetozár segítségével meg akarta gyilkolni a férjét. Momirov Zsivát és terve csak a véletlen hiúsult meg. A kritikus éjszakán férje ágyában Vujity Alekszander földmives feküdt és így őt érték az asszony fejszeapásai. Vujity idejében magához tért halálos rémületéből és segítségért kiáltott, mire a gyilkos asszony és szeretője elmenekült.

Momirov Miláné a tárgyaláson tagadta a véres tettet és kijelentette, hogy ellenségei gyanúsítják a gyilkossággal.

Elnök: A saját gyermekeid ellened vallanak, ismerd be . . .

Vádlott (válasz helyett): . . . a tá-

madó engem is fejbcsujtott a sötétben . . .

Gyurin Szvetozár, akinek ugyan csak 3 élő gyermeke van, kijelentette hogy az egész éjjelt a szállásán töltötte és lakását csak reggel 3 órakor hagyta el, amikor Pancsevóra utazott.

Momirov Milán, a vádlott férje, feleségére terhelően vallott és kijelentette, hogy Vujity segélykiáltásaira berohant abba a házba, ahol ő szokott aludni és felismerte a menekülő tettesekben a feleségét és a szomszédját, véleménye szerint, a gyilkos ságot ellene tervezték, de az utolsó pillanatban úgy határozott, hogy Momirov ágyát átengedi Vujitynak és ő inkább az istállóban alszik és ennek köszönheti megmenekülését.

Anyjukra terhelően vallottak a vádlott asszony gyermekei, Radmila, Zsika és Milován is, akik közül Radmila felismerte a támadóban az anyját.

A tárgyalást folytatják.

HIREK

Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint, enyhéb, helyenként még esőre hajló idő várható.

Halálozás. Gombár József, a Szerb királyhoz címzett Kralja Petra téri vendéglő vezetője az éjjel tizenkét órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Gombárt 46 éves korában érte a halál. Egyike volt a legismertebb becskerek lakosoknak. Tizenkét éven át főpincére volt a Vojvodina-kávéháznak, néhány év óta pedig vezetője a „Szerb Királyhoz” címzett vendéglőnek, amelynek éppen olyan kedvelt vendéglőse volt, mint amilyen népszerű volt főpincéri minőségében a Vojvodina vendégei között. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Kralja Petra téri gyászházból.

Szubotica — tojás- és baromfi-export állomás. A bányai kereskedelmi és iparkamara beadványt intézett a vasuti vezérigazgatósághoz, amelyben Szubotica tojás- és baromfikiviteli állomássá való minősítését kéri, hogy az exportőrök az ilyen áru kivitelénél is kedvezményes áruszállítást igényelhesse.

A Vojvodina szálló színháztermének világitási berendezéséről egyik multheti lapszámunkban téves információ alapján közöltünk tudósítást. Mint most közlik velünk a világitási berendezés terveit és a szerelési munkálatokat a Reža M. cég végezte és az izléses világitótesteket a Volta-cég szállította.

Kérelem a magyar családokhoz. Mint minden esztendőben, az idén is kérelemmel fordulunk az iskolai év kezdetén a magyar családokhoz. Az állami főgimnázium magyar tagozatában több olyan tanuló van, akinek továbbtanulása csak úgy van lehetővé téve, ha a társadalom segítőkészségét nyújt feléje. Kérjük tehát a magyar családokat, hogy egy-egy szegényebb sorsú diákot ebéddel lássanak el, hogy ilyenkor legalább részben lehetővé tegyék számára a továbbtanulást. Nem kételkedünk benne, hogy a magyar társadalom mint mindig, ugy most is áldozatkészségével, nemcsak szívesen fog segítségére sietni azoknak a tanulóknak, akik a szülői ház szeretetétől megfosztva, kétségbeesetten nehéz körülmények között dolgoznak, hogy a társadalom hasznos polgárai lehessenek. Kérjük a nemeszívű családokat, hogy jelentsék be a Híradó szerkesztőségének (telefon 21), vagy Juhász Ferenc szerkesztőnek, mely napokon volnának hajlandóak egy-egy tanulót ebédsegítséggel támogatni.

Butorozott uccai szoba

október 15-től kiadó

Dr. Rajcs (Úri) utca 25. sz. a.

33

Ötven millió aranyat vittek ki tegnap Newyorkból

London, szept. 29. A newyorki „Federal Reserve Bank” jelentése szerint, az Egyesült-Államok tegnapi aranyvesztése 50 millió dollár volt. Franciaország 19 millió 38 ezer, Hollandia egy millió kétszáz ezer, Svájc egymillió kétszáz ezer dollár értékű aranyat vitt ki, további 31 és fél millió dollár értékű aranyat pedig ismeretlen vevők számára továbbítottak külföldre.

Két és félevesi börtönre ítélték egy apagyilkos fiatal földmivest

Amikor az após szemet vet a menyére
Két pofon miatt történt a gyilkosság

Beeskerek, szept. 29. Balos Vászsa 29 éves malitoráki földmives augusztus 24-ikén 50 éves édesapját, Balos Vikentije gazdálkodót leszúrta. Balos azért támadt édesapjára, mert a feleségét megütötte.

A kritikus nap estéjén Balos Vászsa éppen a lakásán időzött, amikor benyitott a szobába az édesapja. Az öreg Balos egyenesen menyéhez fordult és közölte vele, hogy reggel ki kell mennie a földjükre kukoricát törni, mert különben nem készülnek el a munkával. A fiatalasszony kijelentette, hogy nem azért ment férjhez, hogy paraszti munkát végezzen, mire az öreg annyira feldühödött, hogy kétszer arculütötte. Az asszony férje erre édesapjára támadt és késével felmetszette a hasát s olyan súlyos sérüléseket ejtett rajta, hogy belei kifordultak. Balos Vikentijet életveszélyesen sebesülten beszállították a becskerekói kórházba, ahol másnap sérüléseibe belehalt.

Tegnap tárgyalta Balos Vászsa bűnpörét a becskerekói törvényszék ötös tanácsa, Makszimovity Szvetisláv törvényszéki elnök elnöklése alatt. A vádat dr. Jovánovity Jován vezetőügyész képviselte, míg a védelmet dr. Mrkusity Jozsif látta el.

Balos Vászsa a tanácselnök kérdésére beismerte, hogy édesapját leszúrta, de azzal védekezett, hogy tettét önvédelemből követte el. Édesapja házában lakott, aki sokat részegkedett.

Szerelemet vallott a menyének és mert az nem akart tudni felőle, üldözni kezdte.

Minden alkalommal belekötött, szidalmazta, a gyilkosság napján pedig felszólította őket, hogy hagyják el a házat.

— Este ismét felkeresett az édesapám — folytatta vallomását Balos — és előbb a feleségemet ütötte meg, majd amikor feleségem védelemért siettem, nekem jött és

loftogatni kezdett.

— Szorongatott helyzetemben kirántottam a kést és

vaktában édesapám felé szurtam.

Osztojity dr. bejegyzett orvosi elmondta, hogy kocsival jöttek érte. Megvizsgálta Balos Vikentijet, megállapította, hogy sérülése rendkívül súlyos és ezért kórházba utalta. Az öreg annyit mondott, hogy

a fia szurta le és „az egész a menyé miatt van”.

Radulovity Kornél dr. véleménye szerint, a halál inficiálódás következtében következett be.

Okolisan Lenka, a meggyilkolt vadházastársa az esetre vonatkozólag nem tudott közelebbit mondani, mert a verekezés láttára kiszaladt a szobából. Igaz, hogy férje és a fiatalok között sűrűn voltak veszekedé-

sek, de Balos Vikentijet általában jó embernek ismerte.

A vádlott felesége kijelentette, hogy vallani akar és a férjéhez hasonlóan mondotta el az előzményeket és a támadás lefolyását. Mindössze annyi eltérés van vallomásukban, hogy az asszony szerint az apósa csak egyszer pofozta meg, míg Balos Vászsa álhatalosan megmarad amellett az állítása mellett, hogy két pofon csattant el.

Még néhány lényegtelen tanuvalomlás elhangzása után, délután négy órára halasztották a tárgyalást, amikor is a vád- és védbeszédekre került a sor.

A délutáni folytatólagos tárgyaláson dr. Jovánovity Jován vezetőügyész tartotta meg vád- és dr. Mrkusity Jozsif védő védbeszédét, a mely után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza.

Fél hat órakor hirdette ki ítéletét a tanács, amelyben

szándékos emberölésben mondotta ki bűnösnek Balos Vászst és két és fél esztendei börtönre ítélt.

Az elítélt és védője megnyugodott az ítéletben, míg dr. Jovánovity vezetőügyész bejelentette, hogy három napon belül nyilatkozik a fellebbezés tekintetében.

Aljechin nyerte a blédi sakkverseny nagydíját

Bléd, szept. 29.

A blédi nemzetközi sakkverseny tegnap ért véget. Az utolsó forduló legérdekesebb mérkőzése dr. Tartakover és Bogoljubov között dőlt el Bogoljubov javára.

A sakkverseny első, 30.000 dináros díját Aljechin nyerte 20 és fél ponttal, második, 20.000 dináros díját Bogoljubov kapta 15 ponttal. Harmadik díját, 15.000 dinárt, Niemzovičnak ítél-

ték oda. A negyedik, 30.000 dináros díjon négyen osztozkodnak: dr. Vidmar, Flor, Kazdan és Stolz 13 és fél ponttal. A többi helyezettek — akik díjat nem kaptak, sorrendben a következők: dr. Tartakover (13 pont), Spielmann és Kosztity (12 és fél pont), Maróczy (12 pont), Kolle (10 pont), Asztalos (9 és fél pont) és Pirc (8 és fél pont).

Eladó nagyobb mennyiségű fajtiszta nemis gyümölcsfa, díszfa, díszcserje és gyümölcsfavadonc báró Tallian Tibor máriatelepi faiskolájában **Nova Káptala (Bánát)**. - Árjegyzéket kívánatra és felvilágosítást küld

Nagymihály Antal,

faiskola kezelő. 1130-14-3

Azonnalra felvétetik

jó megjelenésű, szerbül, magyarul és németül beszélő

ügyes eladó

Grünbaum Vilmos cégnél.

